ژاژی

ناسر وەحیدی
(بۆکان)

ئێـوارەیێکی درەنگی پاییـزی، نزیک بانگی شـێـوان، سێ ڕێبـوار گـەیشـتنە قـەراغ ئاوایی. زۆر لەوەپێش بەر لە دەرکەوتنی ئاوایی، مشـتومڕیان بوو، ئەگەرچی ئەو شوێنە جێی مەترسی نەبوو! بەڵام تاکو تاریکی بە تەواوی بانّی وەسەر وڵاتدا نەکێشابوو- ئەوان لە پشت گـۆڕستانە کـۆنەکەی گوندەکە خۆیان مت کـرد بوو- نەجوولابوون. عـەلی وتبووی کاکە من بەر لەوەی بچمەوە مانّێ، هەر لەبەر دەرکەوە دەزانم چێشتی چیمان هەیە. قەت نەبووە تەنیا جارێک بە سەهوو چووبێتم. متمانەم پێ بکەن با من مانّی خانەخوێیەکەمان دیاری بکەم..

ئاسۆ وتبووی هەتیوە جا ئەوە کەی شتە! بە گـۆڕی ئەو شەهیدانە من بە سواریش بەهەر کـۆڵانێکدا بڕۆم، دەزانم کـام مانّ چێشتی چی لێناوە. قەتیش بە هەڵە نەچووم. باوەڕناکەن، تاقیم کەنەوە.

سـامـرندیش وتبـووی ئەوانە دەبێـتـە چی بۆ ئێـمـە؟ خـۆتان دەزانن مـاوەی چوار مـانگە لەسـەریەک هەمـوو ڕۆژێک چێشتەنگاو و شیو ماشینەی قورمساغ و بەیانیش ئەو شیرێژە تیژ و ویشکەمان خواردووە. سەگ جارێکی بخوا، کوێر نەبێ، دڵنیـام حەتمەن گڕوێ دەبێ. ئێوە هیچ سەیری خۆتان کردووە؟ زگمان بە پشـتمانەوە نووساوە و لە دوورڕا دیارە چەند پەراسـوومـان هەیە. پاش خـواردنی ئەو هەمـوو تەڕەمـاشە، دەمـەوێ ئەمشـەو تێر بەزگی خـۆم چێشـتێکی خۆش بخـۆم. هەلە و هەڵکەوتووە، لە حـەوا دەیقـۆزمـەوە. ئەم دەرفەتە بە کـەس نادەم. من زۆرم دڵ بە کـفـتـەو شـۆرباوەوەیە. زۆرجار شەوانە خەوی پێوە دەبینم. دەتانبەمە مانّێک کفتە و شۆرباویان هەبێ.

عـەلی وتبووی خوا حەقە، کفتـەو شۆرباویش زۆر خۆشە، بەڵام من حەزم لەپلاّو و گۆشـتـە. گۆشـتی زەردکراو لە ژێر برنجدا و لەو خورما ڕەشە دەنک زلانەشی لە سەربێ. دایکم ڕۆژی جێژنان وای ساز دەکات. لێمگەڕێن با من مانّی خانەخوێیەکەمان دەسنیشـان بکەم. دەتانبەمە مانّێک پلاّو و گۆشتیـان هەبێ.. ئاسۆ وتبووی شۆرباو قەلیش خۆشە

کوڕینە!. قەل هەر بەسەرما و سۆڵ خۆشە و ئێستاش وەختیەتی، ئەگەرچی بڕوا ناکەم خەڵک دڵی بێ هەروا بۆ خۆی قەل بکوژێتەوە! مەگین میوانێکی ماقوڵیان هەبێ. لەبەر خۆیەوە پێکەنیبوو، وتبووی ئەگەرچی دەزانم خۆم نا ماقوڵ نیم، ئێوەش نازانم، بەڵام بەو بێ وەختە کوا قەل ساز دەکرێ؟ کاکە من ڕازیم، هەر چیپەک بێ قەیناکە. هەرماش و شیرێژی گەواد نەبێ، هەر دەیانبینم هێڵنجم دێتێ ئەوی کەی زۆر گرینگ نییە.

سامرند وتبووی کاکە قسەی پیاو یەکە. ئەگەر گەرەکە مااڵێکم بە قەڕ دابێ، من ئەو شەو کفتە و شۆڕباوم خواردووە و دەیخۆم، بێجگە لەوەش من هەستی بۆن کردنم زۆر بەهێزە. دڵنیا بن ئەگەر لە هەستی بۆن کردنی سەگ و تازی زیاتر نەبێ، کەمتر نییە، سەیری لووتم کەن دەڵێی لووتی شایە. عەلی و ئاسۆش پێکەنیبوون. ئاسۆ وتبووی ئێمە هیچ، هەرکەس تەنیا جارێک تۆی دیبێ، دەزانێ شالووتی. هەتیو قەت سەیری کونە لووتی خۆت کردووە؟ دەڵێی تا کەوشە...

هەموو پێکەنی بوون. وادیار بوو ڕازی ببوون کە سامرند مااڵی خانەخوێیەکەیان دەسنیشان بکا، بۆیە چەشنی تاجی ڕاو کەوتبووە پێش و بۆنی بە دەرک و بان و دەر و دیوارەوە دەکرد. عەلی و ئاسۆش وەک ڕاوچی کەوتبوونە دووی، ئەگەرچی دێیەکە زۆر گەورە نەبوو، سامرند پاش بۆن کردنی دە- پازدە ماڵێک لەبەر دەرکەی مااڵێک دەوێستێ. دەڵێ خۆیەتی. لە دەرکە دەدا. میرمنداڵێک دەرکە دەکاتەوە، خوڵقیان دەکاتە ژووری. کابان خێرا بە باوەشێک داری قەاڵشتەوە وەژوور دەکەوێ. میوان بەخێر دێنێ و کوورە نێڵ دەدا. دەڵێ: تۆ غا ببەخشن پیاوەکەمان لە ماڵ نییە، تا چایەکە ساز دەبێ ئەویش دێتەوە. ئێمە ساحێب ماڵ نین، مااڵی خۆتانە. سامرند وتبووی خوشکم بە خوا ئێمەش هیچمان پیاو نین، دەنا بەم تەنگی بانگی شێوانە لێرە چ دەکەین. هەموو تێکڕا پێکەنیبوون. ژنەکە دەڵێ: تۆ غا قسەی وا مەکە، کێ بێ لە ئێوە پیاوتر.

قرچە قرچی سووتانی داری قەیسی و سنجوو بۆن و بەرامەیەکی خۆش دەخاتە هۆدەکە. چەقو لوڕێک لە زگی میوان سازدەبێ، لرفە لرف وقوڕە قوڕەی ڕیخۆڵە چکۆڵە کە خەریک بوو ڕیخۆڵە گەورەی دەخوارد دەگەیشتە حەسارێ. کوڕگەل گۆرەوی و زەنگاڵ دادەماڵن و خۆ سووک دەکەن، بەنۆرە دەچنە نێو سەرشۆرکە. دەست و دەموچاو دەشۆن.

بۆنی عەتری قاڵبە سابوونی تەڕ نەکراو و ئاوی شیلە و گەرم و خاولی نەرم و خاوێن، خەیاڵ لە شەقەی باڵی دەدا و بۆ تاوێک دەیانباتەوە ماڵێ.

سامرند لەنێو حەوشەی ماڵە. خاتوونی دایکی پاش ماچوموچ، پڕ بە سیپەکانی بۆنی هەڵدەمژێ. خێزانی ماڵ وەقلی و بلی کەوتوون. دایە وەک خول خولە بە دەوریدا دەسووڕێ و هەزار جاران خۆی بە سەدەقەی سەری دەکا، زوو زوو ئایەتەلکورسی لە دەوری دەخوێنێ. منداڵی لێ دووردەکاتەوە، هەرتاوێ یەکێک لە بن باڵی دایەوە ئامبازی دەبێ و خۆ بە ملییەوە هەڵدەواسێ.

ئاسۆ بەر لە ویشک کردنەوەی دەست و دەموچاوی، دەسرە دەستی گراوەکەی لە باغەڵی دەردێنێ. نەشمیل لە ئاخر ژوان دابوویە. لەو کاتەوە وەک چاوترووکانێک ماوەی دوو ساڵی ڕەبەق تێ پەڕیبوو. لەگەڵ ئەوەی ئەو کات الوێکی ناکامڵ بوو، لە کاتی ماڵئاوایی کردن وڕەی وەبەر خۆی هێنابوو. وەک پیاوێکی کامڵ لەگەڵ نەشمیل دوابوو. نەشمیل زۆر گریابوو و وتبووی تا هەر کات ئەو بیەوێ لەسەری دەوێستێ، یان بە قسمەتی یەک دەبن، یان هی گڵ، ئەگەرچی گڕکانێک لە دەروونی سەری هەڵدابوو، خۆی مت کردبوو. وتبووی ئەو ڕێیەی ئەو پێیدا دەڕوا، گەڕانەوەی نییە. بە نەشمیلی وتبوو خۆت بە شوێن چیدا دەبەستییەوە؟ نەشمیل ئەو دەسرەیەی دابوویە. ناوی هەردووکیانی بە زەنگیانەی سوور و بنەوش لەسەر چنیبوو. دەیزانی ئاسۆ حەزی لە ڕەنگی بنەوشە، بۆیە زۆربەی جلەکانی بنەوش بوون.

خەیاڵ شابااڵی دەقرتێ و ناتوانێ چیتر بفڕێ، زەینی کوێر دەبێ و شوێنێک نابینێتەوە عەلی بۆ بڕفێنێ! لە بنەماڵەیەکی حەوت کەسی، تەنیا خوشکێکی چکۆڵەی مابوو. ماڵەکەیان بەر ڕۆکێت کەوتبوو، تەنیا ئەو خوشکەی دەرچوو بوو. تا ئەمڕۆ نەیزانیبوو لە کوێیە.. عەلی دەیزانی گۆڕان دژوارە و زۆر بە ئەسپایی جێگیر دەبێ. جاری وایە دەیان ساڵی پێویستە تا مرۆ قەناعەت بە خۆی بێنێ کە پێویستی بە گۆڕان هەیە. زۆری هەوڵ دابوو خۆی لەگەڵ ئەم بارودۆخە تازەیە بگونجێنێ.

ئەگەرچی ماوەیەکی زۆر لە پشت گۆڕستانەکە وچانیان دابوو، بەڵام ترس و دڵەڕاوکێ نەیهێشتبوو بە تەواوی بحەسێنەوە. تا وا دەکەن چا ساز دەبێ. چای گەرم ماندووبی ڕێ دەتەکێنێ.

کابان بۆ کاری نێو ماڵ وەدەر دەکەوێ. بێ وەختە و ئێستا پیاوی ماڵ نەهاتۆتەوە. کوڕی خانەخوێ کتری و

چادان و ئیستیکان دەباتە دەرێ. دیسان مەودایەکی دی ساز دەبێتەوە بۆ مشتومڕی میوانان. عەلی دەپرسێ بڵێی چێشتی چیان هەبێ؟ ئاسۆ دەڵێ دڵنیام چێشتی گەرمیان هەیە. سامرند دەڵێ من قەت بە هەڵە ناچم. کفتەو شۆرباوە، بە سەری بابم پێکاومە، زۆری لە سەری مەڕۆن..

زۆر نابا کوڕی خانەخوێ دێتەوە ژووری و هەودای خەیاڵیان لێ دەپسێنێتەوە. هەرسێک لە یەک چرکەدا سەیری یەک دەکەن، پاشان نیگایان دەگوێزنەوە سەر خانەخوێ. سامرند دەپرسێ کاکە بۆ شێو چیتان هەیە؟ خانە خوێ دەڵێ: ژاژی. کابان لە دەرەوە بانگی کوڕەکەی دەکا. کوڕە وەدەر دەکەوێتەوە.

هەرسێ پێکەوە دەپرسن ژاژی چییە؟! عەلی دەڵێ: بڵێی پلاو و گۆشت نەبێ؟ ئاسۆ دەڵێ پێم وابێ تەندوور پلاوە بە گۆشت و ئێسک. سامرند دەڵێ هەتیو ئەوە ئێوە دەڵێن چێ؟ کفتە و شۆرباوە و خەلاس.

پیاوی ماڵەکە وەژوور دەکەوێ. بە ڕووخۆشییەوە دەست و مشتاقیان لەگەڵ دەکا و بە گەرموگوڕی بەخێریان دێنێ. کتری و چادان پردەکرێتەوە و دەخرێتە سەر کووڕە. خانەخوێ بە گلەییەوە دەپرسێ: تازە چای ساز دەکەن؟ سامرند دەڵێ چامان خواردۆتەوە، برسیمانە زەحمەت نەبێ بڵێ با نان بێنن. کابرا دەنگ هەڵدەبڕێ نان بێنن. کەولّی نان ڕادەخرێ. نەردوویەک نانی تازەی لەسەرە. کوڕە چکۆلە دوو پیاڵەی بەدەستەوەیە وەژوور دەکەوێ و لەسەر سفرەی دادەنێ. پیاڵە پڕە لە شیرێژ و بیزا. هەرکەس یەک دوو پاروو دەخوا و دەست ڕادەگرێ. خانەخوێ چاویان لێ دەکا و دەپرسێ بۆ ناخۆن!؟ وادیار بوو زۆر برسین. سامرند دەڵێ: چاوەڕێین ژاژییەکە بێنن! خانەخوێ چاوێکیان لێ دەکا! بزەی دێتێ. دەڵێ خەجاڵەت خۆم. خۆتان باش دەزانن ئێرە دێیە و دووڕە دەست، بەم بێ وەختە هیچ دەست ناکەوێ، دەی کاکە برا ئەوەی بەردەمتان ژاژییە.

سامرند دەست دەداتە پیاڵە شیرێژی بەردەمی. بەقینەوە دەیدا بە نێوقەدی دیواری ڕووبەڕوویدا. دەڵێ: قونێت دەگیم لێرەش لە یەخەم نابیتەوە، خۆتم لێ دەگۆڕی!

۲۰ ڕێبەندانی ۱۳۹۲ (۲۰۱۳ز)